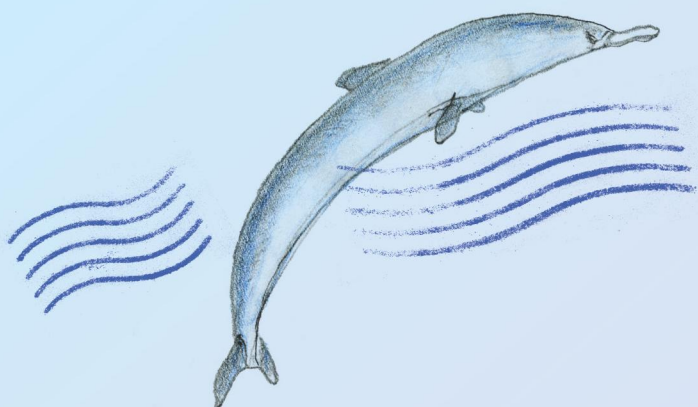
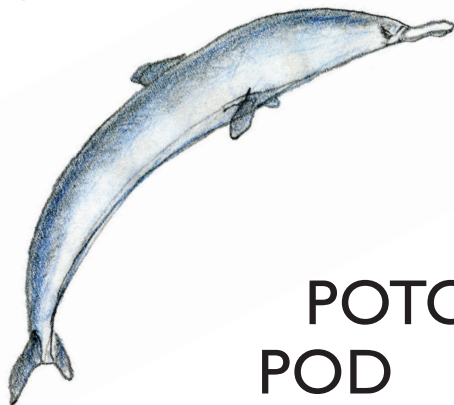

DUŠAN
DUŠEK

POTOK
POD
POTOKOM

DUŠAN
DUŠEK

POTOK
POD
POTOKOM

slovar

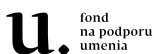
DUŠAN
DUŠEK

POTOK
POD
POTOKOM

zošit

Projekt podporil z verejných zdrojov

Text © Dušan Dušek 2021

Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o.,
Bratislava 2021

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovať ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-5003-6

MUDR. M. H.

MUDR. J. Š.

MUDR. N. D.

*Pre kvapku ópia vymieľaš
zvyšok maku.*

JOZEF MIHALKOVIČ

*Minulosť sa nakoniec vždy
ukáže ako priveľmi pekná.*

ELIAS CANETTI

POTOK POD POTOKOM

Ica Parádnicca mu čítala z otvorených dlaní pred sebou – ako z knižky.

Prilepila k sebe maličky, bruško na bruško, ale zboku. Palce jej odstávali do strán. Dali sa aj cmúľať. Čo niekedy robila: pred spaním.

Vymýšľala si príbeh o Peťovi Orechovi.

Čítať zatiaľ nevedela, iba trochu, no poznala skoro všetky písmená, okrem: iks, ypsilon a zet. Tie sa ináč volali a ináč písali.

„Prečo Orechovi?“ opýtal sa Mišo Kišo.

Inokedy sa volal Jakub Jajcaj Milý.

„Lebo zbieral orechy.“

„Aha.“

„Odišiel do vojny a už sa nevrátil.“

Zopla ruky; pritlačila dlane o seba, akoby sa modlila, anjeličku, môj strážničku, zavrela svoju knižku.

„Koniec čítania,“ povedala.

Mladší brat Bendžo mu napísal knižku O ŠTENIATKACH. Mala štyri strany. Na prvej bol názov tlčenými písmenami.

Hneď sa opravil: „Tlačenými.“

Pod nimi namaľoval psíka s červenými

zubami. A údaj: 5 X ŠTEŇA. Text na druhej strane oznamoval: ŠTENIATKA SÚ HRAVÉ. MÔŽU BYŤ NEPOSLUŠNÉ. TREBA ICH VICVIČIŤ. Nad prvé i v slove VICVIČIŤ dopísal malé v, čím ho opravil na VYCVIČIŤ – a pripísal: MÔŽU ROZKÚSAŤ RÔZNE VECI. NAPÍ SAL A VYMYSLEL BENDŽO. Na tretiu stranu nakreslil sám seba, ako sa usmieva na šteniatko, čo držal v rukách, kým posledná strana mala hore nápis VNÚTRI ŠTEŇA, od ktorého smerovala šípka k červenožltému balíčku, previazanému mašľou.

Mišo Kišo sa pozeral do tmy.

Zase sa bál zaspáť.

Na nočných stolíkoch spali nočné lampy. Spávali aj cez deň, vlastne vždy, až do pomalého zotmenia, ktoré sa šťuknutím vypínača menilo na dlhú noc. Mohli sa dať do svietenia.

V kúpeľni mu spadli pyžamové gate.

„Čáry-máry,“ povedal. „Holá riťula.“

Aj tá zasvietila. Brat so sestrou sa zasmiali. Teraz všetci spali: mama, otec, Bendžo, Ica. Mišo počul, ako dýchajú, najmä otca, ktorý nasával vzduch nosom, jednou dierkou dnu, druhou dierkou von. Ináč by asi chrápал. A budil by mamu.

Niektoré slová sa dali celkom ľahko predĺžiť.

Stačilo k nim pridať tri písmená: u, l, a, alebo aj ľ: riť, riťula, mach, machuľa.

Mená si menili často, Ica bola Ivica, Bendžo zase Benjamín, ale raz aj Bongo. Deti rastú odspodu: najprv sa im zmení dĺžka nôh. A majú dosť veľké hlavy. Predlžujú sa. S nohami aj nohavice.

Alebo: vrt, vrtuľa.

A napríklad nos a uši, tie rastú až do smrti, majú v sebe chrupavky, čím sú väčšie, tým sú priesvitnejšie, najmä uši, nos už menej, ten skôr svieti, vie sa lesknúť od potu.

Zuby rastú iba chvíľu. Nohy dlhšie. Menia čísla topánok.

Ica Parádnica chcela mať červené líca. A ofinu na čele. Od každého si pýtala chlebové kôrky: práve od nich sú červené líca. A od mrazu. A od štípaných pús. No častejšie sa jej červenali uši. Mišo s Bendžom jej k nim priložili nočnú lampu – a videli, ako sa jej vedľa hlavy rozvetvujú drobné žilky, tenulinké ako vlasy, ba aj tenšie.

Strhol sa.

Skoro zaspal. Už týždeň sa v noci bál, že zomrie, že sa ráno nezobudí. A veľmi sa ľutoval.

Pred mesiacom im zomrela stará mama.

Dva dni sa na ňu chodil pozeráť do jedálne,

kde ležala v otvorenej truhle, okolo nej na stojanoch blikali voskové sviečky.

Pochovali ju na evanjelickom cintoríne.

Potom sa mu o nej snívalo.

A zrazu sa začal báť.

Nikomu to nepovedal. Ani krpátému Vilovi. S ním si hovorili všetko; nemali pred sebou tajnosti. No Vilo už dávno nebol krpátý; ani soplavý. Ale voľakedy bol: stále mu pod nosom visela sviečka.

Kým nezaspí – nezomrie.

ŠATY

Všetko sa to odohráva už len v popoludňajších driemotách. Aj preto: rozprávať to slovo po slove, aj s medzerami, akoby kvapkala voda. Kvap – kvap – kvap. Písať prstom do vzduchu, hádať – čo je fakt, čo je výmysel, dodaný až neskôr, vidieť – ako sa to prekrýva, lebo skutočnosť prechádza do výmyslov, často pravdivejších ako to, čo sa naozaj stalo.

Napríklad: po ulici ide mladý muž, tlačí detský kočiarik, na pleciah mu sedí jeho žena.

Táto kniha je o zabúdaní, teda o tom, čo zabudol a čo v nej nie je, aj preto je taká tenká. Toho, čo zabudol, je oveľa viac, bola by z toho oveľa hrubšia kniha, no bez jediného výtlačku.

Jasné?

Nejasné.

Pri horúčavách je dážď prachovkou vzduchu.

Hovorila mu: „Voňavé telo môjho muža obalené v driemotách.“

Medzitým už spal. A o ničom nevedel. Ani o tom, že mu sedí na pleciah.

Pani v trolejbuse povedala: „Nebo ako v Taliansku.“

Čo je a čo nie je pravda – pri písaní?